

Kommunstyrelsen

Tid

08:30-12:00

Plats

Sottern, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Magnus Andersson (S)
Ulf Ström (S), vice ordförande
Torbjörn Appelqvist (M), 2:e vice
ordförande
Veronica Wallgren (S)
Siw Lunander (S)
Conny Larsson (S)
Tryggve Thyresson (V)
Anders Lycketeg (C)
Lennart Pettersson (M)
Martin Pettersson (KD)
Erik Storsveden (L)
Benny Albertsson (SD)
Jimmy Olsson (SD)
Theres Andersson (S)
Andreas Tranderyd (MP)

Ej tjänstgörande ersättare

Christina Johansson (S)
Hans Karlsson (S)
Thomas Larsson (S)
Birgitta Kumblad (S)
Christel Forsberg (S)
Börje Andersson (S)
Towe Jegeros (V)
Lotta Öhlund (MP)
Gösta Hedlund (C)
Erik Teerikoski (C)
Ulrika Björklund (M)
Rikard Arveden (M)
Ingela Hagenfors (KD)
Oscar Lundqvist (SD)
Jane Svedhjelm (SD)

Övriga

Christina Torpman, Kommunsekreterare
Lena Fagerlund, Kommundirektör

1 – Sammanträdets inledning

Föredragande

Ärendebeskrivning

1. Öppnande av sammanträdet.
2. Tjänstgörande ersättare.
3. Val av justerare. Justeringen föreslås äga rum tisdag 29 januari kl. 13:00.

2 – Information om arbetet med att implementera GDPR samt incidentrapportering

Föredragande

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet kommer under sammanträdet att lämna muntlig information.

3 - Fastighetsförsäljning del av Hallsberg Skävi 1:78 (19/KS/19)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Trafikverket genomför trimningsåtgärder på Västra Stambanan i Vretstorp samtidigt som åtgärder på Hallsbergs bangård. Överenskommelse om fastighetsreglering av mark behöver därför ske mellan Hallsbergs kommun och Trafikverket.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta sälja del av Skävi 1:78, ca 5 500 kvm, till en köpeskilling av 200 000 kronor till Trafikverket.

Beslutsunderlag

- TS Fastighetsförsäljning del av Skävi 1:78
- Kartbilaga del av Skävi 1:78

4 - Strategiska investeringsmedel Allébadet (19/KS/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Hallsbergs badhus, Allébadet, byggdes under 1960-talet, en tid då det i Sverige byggdes många badhus runt om i landet. Energin var billig, vatten var ingen bristvara och arbetstimmar var något som var enkelt och billigt att få tag i. Förutsättningar för driften av ett badhus idag är de motsatta. Energi är dyrt, vatten är på många håll en bristvara och tid och kompetens att driva huset är både svårt att finna och dyrt att ha.

Under åren som gått har Allébadet med sin tillhörande sporthall byggts om och ut flera gånger. Verksamheterna och kraven har skiftat, likaså har man varit tvungen att hantera kraven på högre temperatur i badvattnet genom omfattande ombyggnationer och konstruktionslösningar med isolering och diffusionsspärrar. I huvudsak har detta skett med lyckat resultat då huset fortfarande är säkert och relativt intakt, något som absolut inte är en självklarhet när man jämför med motsvarande badhus på andra orter.

Fastighetsavdelningen har låtit genomföra en omfattande statusbesiktning av huset. Undersökningen har omfattat husets och bassängens stomme och grundläggning, dess täthet, konstruktionsstabilitet och det allmänna skicket. Krav för handikappanpassning har inte beaktats, det är känt sedan tidigare att anläggningen lämnar en del övrigt att önska för att uppnå gällande tillgänglighetskrav. Huset livslängd som badhus bedöms till cirka tio år till. För att driva badhuset i tio år till så krävs investeringar i närtid. Delar av driftutrustningen, cirkulationspumpar samt styr- och reglerenhet, för bassängerna behöver uppdateras och bedöms uppgå till 1,5 miljoner kronor. Därefter behöver även tak, panel och fönster ses över under kommande år motsvarande cirka 5 miljoner kronor. Genomför man dessa åtgärder för en total uppskattad kostnad om 6,5 miljoner kronor så bedömer man att badhuset kommer att fungera under ovan nämnda tidsperiod.

Beroende av inriktning och alternativ för planering av ett framtida badhus krävs god framförhållning. En fortsatt utredning av Allébadet och framtida lösningar bör påbörjas för att utvärdera möjligheter och alternativa till förslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta om en strategisk investering på 1,5 miljoner kronor avseende driftutrustning.

Kommunstyrelsen föreslås ge kommunstyrelseförvaltningen och fastighetsavdelningen i uppdrag att utreda nuvarande och framtida förutsättningar för badhus.

Beslutsunderlag

- TS badhus
- UH alléhallen klimatskal + drift

5 - Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m. (19/KS/5)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Magnus Andersson, eller vid förhinder för honom Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson eller Torbjörn Appelqvist, i samtliga fall med kontrasignering av antingen Lena Fagerlund, Clas-Göran Classon eller Marianne Christiansen, får i Hallsbergs kommuns namn med bindande verkan underteckna köpehandlingar, kontrakt, låne- och borgensförbindelser, fullmakter, avtal och liknande handlingar, såvida inte kommunstyrelsen i det enskilda fallet beslutar annat.
2. Som ett undantag från 1 gäller i de fall där kommunstyrelsen har delegerat beslutanderätten till en tjänsteperson eller då det ingår i dennes tjänst att fatta bindande beslut, att tjänsteperson ensam får underteckna avtal, kontrakt, lånehandlingar och liknande handlingar.
3. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt ovan, upphör att gälla omedelbart.

Beslutsunderlag

- TS Firmatecknare avtal mm

6 - Firmatecknare för bankgiro (19/KS/6)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Firmatecknare för bankgiro

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att firmateckning för bankgiro sker enligt följande:

1. Lena Axelsson, Roger Edström, Ann-Charlotte Korff, och Lena Fagerlund , två i förening eller en av dem, tillsammans med Yvonne Berglund, eller Maryam Axelsson, liksom de förtroendevalda politikerna Magnus Andersson, Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson, samt Torbjörn Appelqvist, två i förening, får på kommunens vägnar utfärda anvisningar på bankgiro, samt kvittera ut eller överlåta checkar och postväxlar som är ställda till kommunen eller något av dess förvaltningsorgan.
2. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt 1. upphör att gälla från och med den dag då detta beslut vunnit laga kraft.

Beslutsunderlag

- TS Firmatecknare bankgiro

**7 - Bestämmelser om omställningsstöd,
pension samt familjeskydd till
förtroendevalda samt konsekvenser av
införandet av OPF-KL (19/KS/13)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2014-04-28 § 38 att anta OPF-KL (numera kallade OPF-KL 14), bestämmelserna om omställningsförmåner och pension för förtroendevalda. Det kom att gälla från januari 2015 utan övergångsbestämmelser från tidigare pensionssystem. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har nu tagit fram OPF-KL 18 som ska gälla för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL 14.

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar anta bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18).

Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar utse kommunstyrelsen till pensionsmyndighet vars uppgift är att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL 18.

Beslutsunderlag

- TS Bestämmelser om omställningsstöd pension samt familjeskydd till förtroendevalda OPF-KL 18
- opf kl 18

8 - Svar på revisionsrapport Uppföljande granskning av upphandling och inköp (18/KS/212)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Revisorerna har låtit genomföra en uppföljande granskning avseende upphandling och inköp och har inkommit med en revisionsrapport avseende detta. Kommunstyrelsen ska nu avge ett yttrande över revisionsrapporten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta godkänna kommunstyrelseförvaltningens yttrande och överlämna det till kommunens revisorer som svar på den uppföljande granskningen av upphandling och inköp.

Beslutsunderlag

- TS yttrande upphandling och inköp
- Brev Revisionsrapport Upphandling
- Revisionsrapport Uppföljande granskning av upphandlingar och inköp

**9 - Kommundirektörens rapport januari
2019 (19/KS/9)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Kommundirektören lämnar på sammanträdet en muntlig rapport.

10 - Anmälan av delegationsbeslut (18/ks/42)

Föredragande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta lägga delegationsbesluten till handlingarna

Beslutsunderlag

- Delegationsbeslut 3/18 Behörighet för internetbank
- Delegationsbeslut 4/18 Avslut av bankkort och bankkonto

11 – Meddelande

Föredragande

12 – Övrigt

Föredragande

13 – Sammanträdet avslutning

Föredragande

Fastighetsförsäljning del av Hallsberg Skävi

1:78

3

19/KS/19

Fastighetsförsäljning del av Hallsberg Skävi 1:78 till Trafikverket

Ärendebeskrivning

Trafikverket genomför trimningsåtgärder på Västra Stambanan i Vretstorp samtidigt som åtgärder på Hallsbergs bangård. Överenskommelse om fastighetsreglering av mark behöver därför ske mellan Hallsbergs kommun och Trafikverket.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att sälja del av Skävi 1:78, ca 5 500 kvm, till en köpeskilling av 200 000 kronor till Trafikverket.

Ärendet

Trafikverket håller på och med trimningsåtgärder på Västra stambanan, och har därmed ett behov att bygga ett antal nya teknikhus. Tre nya teknikhus/skåp ska byggas i Vretstorp. Vidare behövs det byggas en ny serviceväg till området för teknikhusen.

Berört område är till största delen stadsplanelagt, 18-VRE-44, med användning som järnvägsområde. Fastighetsförsäljningen är således ändamålsenlig enligt gällande stadsplan.

Försäljningen genomförs som en fastighetsreglering mellan fastigheterna Hallsberg Skävi 1:78 och Hallsberg Viby 3:1 som trafikverket äger. Trafikverket står för kostnaderna för lantmäterikostnaderna.

Avtalet är under upprättande.

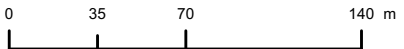
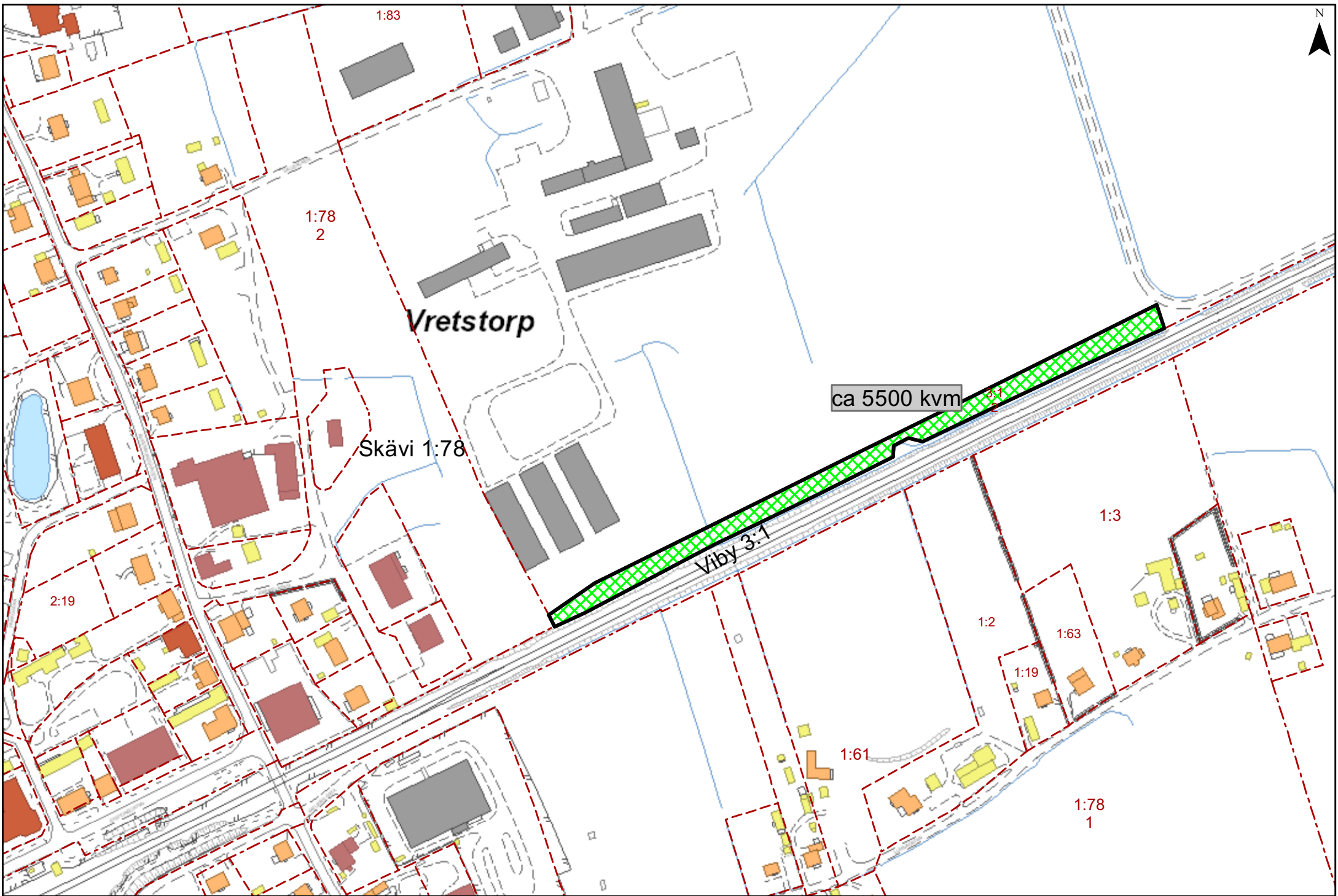
Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Marianne Christiansen
Samhällsbyggnadschef

Bilagor

Kartbilaga del av Skävi 1:78

Strategiska investeringsmedel Allébadet

4

19/KS/14

Strategiska investeringsmedel Allébadet

Ärendebeskrivning

Fastighetsavdelningen har genomfört en utredning av fastigheten Allébadets kondition och kan konstatera att huset är i förvånansvärt gott skick sett till sin ålder, men har en begränsad tid att fungera som badhus i cirka tio år till. För att säkra fortsatt drift krävs investeringar i närtid vilket innebär utbyte av cirkulationspumpar samt styr- och reglerenhet. Kostnaden bedöms uppgå till 1,5 miljoner kronor. En fortsatt utredning bör påbörjas för att utvärdera framtida möjligheter och alternativ. Utredningen bör bland annat omfatta åtgärder och kostnader för att bevara nuvarande badhus, tillgänglighetsfrågor samt konsekvensanalyser och förslag på alternativa byggnader.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar om en strategisk investering på 1,5 miljoner kronor avseende cirkulationspumpar samt styr- och reglerenhet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen och fastighetsavdelningen i uppdrag att utreda nuvarande och framtida förutsättningar för badhus.

Ärendet

Hallsbergs badhus, Allébadet, byggdes under 1960-talet, en tid då det i Sverige byggdes många badhus runt om i landet. Energin var billig, vatten var ingen bristvara och arbetstimmar var något som var enkelt och billigt att få tag i. Förutsättningar för driften av ett badhus idag är de motsatta. Energi är dyrt, vatten är på många håll en bristvara och tid och kompetens att driva huset är både svårt att finna och dyrt att ha.

Under åren som gått har Allébadet med sin tillhörande sporthall byggts om och ut flera gånger. Verksamheterna och kraven har skiftat, likaså har man varit tvungen att hantera kraven på högre temperatur i badvattnet genom omfattande ombyggnationer och konstruktionslösningar med isolering och diffusionsspärrar. I huvudsak har detta skett med lyckat resultat då huset fortfarande är säkert och relativt intakt, något som absolut inte är en självklarhet när man jämför med motsvarande badhus på andra orter.

Fastighetsavdelningen har låtit genomföra en omfattande statusbesiktning av huset. Undersökningen har omfattat husets och bassängens stomme och grundläggning, dess täthet, konstruktionsstabilitet och det allmänna skicket. Krav för handikappanpassning har inte beaktats, det är känt sedan tidigare att anläggningen lämnar en del övrigt att önska för att uppnå gällande tillgänglighetskrav.

Huset livslängd som badhus bedöms till cirka tio år till. För att driva badhuset i tio år till så krävs investeringar i närtid. Delar av driftutrustningen, cirkulationspumpar samt styr- och reglerenhet, för bassängerna behöver uppdateras och bedöms uppgå till 1,5 miljoner kronor. Därefter behöver även tak, panel och fönster ses över under kommande år motsvarande cirka 5 miljoner kronor. Genomför man dessa åtgärder för en total uppskattad kostnad om 6,5 miljoner kronor så bedömer man att badhuset kommer att fungera under ovan nämnda tidsperiod.

Beroende av inriktning och alternativ för planering av ett framtida badhus krävs god framförhållning. En fortsatt utredning av Allébadet och framtida lösningar bör påbörjas för att utvärdera möjligheter och alternativa till förslag.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Robert Huss
Fastighetschef

Bilaga

UH alléhallen klimatskal + drift

Åtgärdsplanering

HRH0525 - 2019-01-03 16:07:02

Urval: Egenskaper.Kostnadsfaktor lika med 1
Förvaltningsenhet.Förvaltningsenhet lika med 41561

Kostnadsfaktor: 1

Gruppering: (Ingen)

Utskriftsnivå: Företag

Startår: 2018

Slutår: 2028

Kostnadsläge 1702

Åtgärd		Mängd	Kostnad
År			
2 019			
Företag			
1 - Hallsbergs kommun			
52318	Cirkulationspumpar, byte, flöde >300 m³/h	2,0 st	1 179 360
83222	Styr- o reglerenhet datorisera, byte vattenb. värme, stor fast	6,0 st	304 920
Summa företag:			1 484 280
Summa år:			1 484 280
År			
2 020			
Företag			
1 - Hallsbergs kommun			
20563	Träfasad, typ 6, renovering exkl fönster/dörrar	665,0 m²	379 050
20566	Träfasad, typ 6, målning 2 ggr	665,0 m²	219 450
20726	Plåtfasad, typ 2, målning 2 ggr	194,0 m²	41 710
21321	Tegelfogar, omfogning 5 % av ytan	1 125,0 m²	155 250
24131	Träfönster 2-glas 2-luft, byte komplett	21,0 st	144 060
24281	Träfönster 3-glas fasta > 1 m2, byte komplett	195,0 st	1 154 400
26372	Tilläggsisolering tak, 100 mm + enlagstäckning SEP 55	3 874,0 m²	2 285 660
27012	Takdetaljer samtliga, byte normal omfattning ca 15 %	581,0 m²	106 323
63721	Exteriörbelysning led på vägg/, byte ledarmatur vägg 12W	16,0 st	70 880
Summa företag:			4 556 783
Summa år:			4 556 783
År			
2 021			
Företag			
1 - Hallsbergs kommun			
22723	Persienn utvändig, byte	12,0 st	75 000
Summa företag:			75 000
Summa år:			75 000
År			
2 026			
Företag			
1 - Hallsbergs kommun			
25111	Dörrar trä, komplett byte	3,0 st	31 080
25731	Entréparti stål, komplett byte ca 4.5 m2	12,0 st	428 160
Summa företag:			459 240
Summa år:			459 240
Summa:			6 575 303

Firmatecknare i samband med
fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser,
låneförbindelser, fullmakt m.m.

5

19/KS/5

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Ärendebeskrivning

Firmatecknare i samband med fastighetsförvärv, avtal, borgensförbindelser, låneförbindelser, fullmakt m.m.

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Magnus Andersson, eller vid förhinder för honom Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson eller Torbjörn Appelqvist, i samtliga fall med kontrasignering av antingen Lena Fagerlund, Clas-Göran Classon eller Marianne Christiansen, får i Hallsbergs kommuns namn med bindande verkan underteckna köpehandlingar, kontrakt, låne- och borgensförbindelser, fullmakter, avtal och liknande handlingar, såvida inte kommunstyrelsen i det enskilda fallet beslutar annat.
2. Som ett undantag från 1 gäller i de fall där kommunstyrelsen har delegerat beslutanderätten till en tjänsteperson eller då det ingår i dennes tjänst att fatta bindande beslut, att tjänsteperson ensam får underteckna avtal, kontrakt, lånehandlingar och liknande handlingar.
3. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt ovan, upphör att gälla omedelbart.

Ärendet

På grund av personalförändringar, uppdateras rätten att teckna kommunens firma för avtal och liknande handlingar.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Firmatecknare för bankgiro

6

19/KS/6

2019-01-03

Firmatecknare för bankgiro

Ärendebeskrivning

Firmatecknare för bankgiro

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att firmateckning för bankgiro sker enligt följande:

1. Lena Axelsson, Roger Edström, Ann-Charlotte Korff, och Lena Fagerlund , två i förening eller en av dem, tillsammans med Yvonne Berglund, eller Maryam Axelsson, liksom de förtroendevalda politikerna Magnus Andersson, Siw Lunander, Veronica Wallgren, Conny Larsson, samt Torbjörn Appelqvist, två i förening, får på kommunens vägnar utfärda anvisningar på bankgiro, samt kvittera ut eller överlåta checkar och postväxlar som är ställda till kommunen eller något av dess förvaltningsorgan.

2. Tidigare beslut om rätt att teckna firma enligt 1. upphör att gälla från och med den dag då detta beslut vunnit laga kraft.

Ärendet

På grund av personalförändringar, uppdateras rätten att teckna kommunens firma för bankgiro.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Bestämmelser om omställningsstöd, pension
samt familjeskydd till förtroendevalda samt
konsekvenser av införandet av OPF-KL

7

19/KS/13

Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda samt konsekvenser av införandet av OPF-KL.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2014-04-28 § 38 att anta OPF-KL (numera kallade OPF-KL 14), bestämmelserna om omställningsförmåner och pension för förtroendevalda. Det kom att gälla från januari 2015 utan övergångsbestämmelser från tidigare pensionssystem. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har nu tagit fram OPF-KL 18 som ska gälla för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL 14 eller som tillträder vid valet 2018.

Förslag till beslut

Att föreslå Kommunfullmäktige att anta bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL 18).

Att föreslå Kommunfullmäktige att utse kommunstyrelsen till pensionsmyndighet vars uppgift är att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL 18.

Ärendet

Sveriges Kommuner och Landsting företräder kommunerna i avtalsförhandlingar på arbetsrättens område. Förhandlingarna resulterar i överenskommelser, som för sin giltighet oftast måste fastställas av respektive kommun. Nu föreligger överenskommelse enligt vad som framgår av rubriken ovan.

OPF-KL 18 är utformat för att kunna tillämpas för förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KL 18 omfattar omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. §1 i Kommunallagen dvs förtroendevald vars uppdrag omfattas av minst 40% av en heltid. Undantaget pensionsbestämmelse, de tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

I OPF-KL 18 har delar av familjeskydd, samt viss del möjlighet till aktiva omställningsinsatser tillförts.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Maria Neander Karebo
Personalchef

Bilagor

OPF-KL 18

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KL18 innehåller omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. § 1 kommunallagen. OPF-KL18 antas lokalt av fullmäktige inom kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

OPF-KL18 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser
  - Pensionsmyndighet
  - Ändringar av och tillägg till bestämmelserna
2. Omställningsstöd
  - Aktiva omställningsinsatser
  - Ekonomiskt omställningsstöd
  - Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
3. Pensionsbestämmelser
  - Avgiftsbestämd pensionsbehållning
  - Sjukpension
  - Efterlevandeskydd
4. Familjeskydd

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, landsting/region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 6 Samordning

Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd ålderspension
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller

föräldraledighet och på grund av sådan ledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, landsting/region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KL18 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar.

Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen och
- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna

- b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionsyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, landsting/region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Svar på revisionsrapport Uppföljande
granskning av upphandling och inköp

8

18/KS/212

Yttrande över revisionsgranskning av upphandlingar och inköp

Ärendebeskrivning

Förtroendevalda revisorerna har låtit genomföra en uppföljande granskning av kommunens upphandlingar och inköp. Revisionsrapporten har översänts för yttrande senast den 1 mars 2019. Revisorernas samlade bedömning är att arbetet med inköp och upphandling delvis har utvecklats ytterligare efter genomförd granskning 2014 med efterföljande uppföljning 2015. Vissa brister som den tidigare granskningen påvisade är åtgärdade och kommunstyrelsen har delvis utvecklat arbetet inom området. Hantering av inköp via rekvisition visar på regelefterlevnad, även om rutinerna kring hanteringen kan förtydligas enligt granskningen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna yttrandet.

Ärendet

Nedan redovisas revisorernas rekommendationer till kommunstyrelsen punktvis med följande kommentarer som ett yttrande.

- Uppdatera policy och rutin för inköp.

Efter att granskningen genomfördes har uppgifter om lagrum och beloppsgränser uppdaterats på intranätet. En översyn och uppdatering av styrdokument som beslutas av kommunstyrelse alternativt fullmäktige kommer att genomföras under 2019.

- Stärka uppföljningen av ramavtalstrohet.

Rutiner för uppföljning ska utvecklas och är en del i fortsatt arbete inom ramen för upphandlingssamarbetet och systemutveckling.

- Stärka den interna kontrollen av leverantörer.

Idag genomförs en granskning av alla leverantörer i samband med en upphandling och en kontroll av nya leverantörer sker vid mottagandet av första fakturan. Rutiner för ytterligare kontroller vid upphandling kommer att beaktas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

- Stärka samordningen av inköp och upphandling i kommunen.

Genom att utveckla tydliga roller och ansvar i upphandlingsprocessen i kombination med planering av framtida upphandlingsbehov och uppföljning är ambitionen att stärka samordningen.

- Höja gränsen för dokumentationsplikt av inköp till 50 000 kronor.

Delar uppfattningen om att nuvarande gränsvå är för lågt satt i nuläget. I samband med översyn och uppdatering av aktuella styrdokument inom området kommer lämpligt belopp för dokumentationsplikt att utvärderas.

- Utveckla upphandlingsenheten med en avtalscontroller.

I det fortsatta utvecklingsarbetet inom processen för upphandling ingår översyn av rutiner och roller. Det kan innebära att motsvarande resultat kan uppnås utan att en specifik roll som avtalscontroller inrättas.

- Uppdatera avtalsdatabasen med samtliga avtal som kommunen ingår och göra den mer tillgänglig för kommunens anställda via sökning.

I dagsläget är avtalsdatabasen uppdaterad med samtliga avtal och tillgänglig för alla medarbetare på intranätet. Sökfunktionen har vissa begränsningar ur ett användarperspektiv. Anvisningar och utbildning är ett sätt att öka kunskapen för hantering.

- Tillse att tertials- och årsvisa upphandlingsrapporter till förvaltningarna framställs.

Behov och möjliga rapporter eller motsvarande bör utredas i arbetet för utveckling av rutiner för uppföljning.

- Tillse att inköpsamordnare finns på förvaltningarna.

En roll som inköpsamordnare finns enligt nuvarande utvecklingsplaner. Rollen innebär oftast en uppgift inom annan ordinarie arbetsgift vilket kräver en god dialog och förståelse vid införandet i organisationen.

- Tillse att rekvisitionsblanketten alltid förses med löpnummer för kontroll.

Bedömer inte att tillföra löpnummer förbättrar kvaliteten eller förbättrar kontrollen. Det viktigaste är att det finns underlag för kontroll av leverans och faktura. Beaktar rekommendationen i kommande arbete med att förtydliga rutinerna vid hantering av rekvisitioner.

- Tillse att en daterad rutin för inköp via rekvisition tas fram av en namngiven handläggare.

En översyn och uppdatering av nuvarande rutiner för hantering av rekvisition ska genomföras.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund

Roger Edström

Kommundirektör

Ekonom

Bilagor

Revisionsrapport Granskning av Upphandlingar och inköp, PwC

2018-11-20

HALLSBERGS KOMMUN Kommunstyrelseförvaltningen ANKOM
2018 -11- 23
Diariennr/Löpnr

Kommunstyrelsen
Bildningsnämnden
Drift- och servicenämnden
Social- och Arbetsmarknadsnämnden

Kommunfullmäktige

Uppföljande granskning av upphandling och inköp.

Revisorerna har låtit genomföra en uppföljning avseende en granskning av upphandling och inköp som genomfördes 2014 och som följdes upp en första gång 2015.

Revisionsfråga:

- **Har kommunstyrelsen och nämndernas arbete med inköp och upphandlingar utvecklats ytterligare efter genomförd granskning 2014 och uppföljningen 2015?**

Vår samlade revisionella bedömning efter genomförd granskning är att kommunstyrelsen samt nämndernas arbete med inköp och upphandling delvis har utvecklats ytterligare efter genomförd granskning 2014 och uppföljning 2015. Vissa brister som den tidigare granskningen påvisade är åtgärdade och kommunstyrelsen har delvis utvecklat arbetet inom området. Hantering av inköp via rekvisition visar på regelefterlevnad, även om rutinerna kring hanteringen kan förtydligas.

Revisionsrapporten översänds till Er för yttrande, svar och vidtagande av åtgärder med anledning av uppföljningen.

Yttrande från styrelsen och nämnderna sänds till revisorerna senast den 1 mars 2019.

FÖR HALLSBERGS KOMMUNS REVISORER

Lars Billström
Vice ordförande

Siv Palmgren
2:e vice ordförande

HALLSBERGS KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
ANKOM

2018 -11- 23

Revisionsrapport

Diariern/Löpnr

Granskning av Upphandlingar och inköp

Hallsbergs kommun

*Fredrik Flodin
Ellen Röllgårdh*

November 2018

pwc

Sammanfattning

PwC har fått i uppdrag av kommunrevisorerna att genomföra en uppföljande granskning av kommunens upphandlingar och inköp. Revisionsfrågan samt syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas arbete med inköp och upphandlingar utvecklats ytterligare efter genomförd granskning och uppföljning 2015.

Med utgångspunkt från detta har följande kontrollmål formulerats:

- Vad har skett utifrån de områden som granskningen påtalade brister i?
- Granska hur kommunstyrelsen har utvecklat arbetet inom området.
- Granska hur hanteringen av inköp via rekvisition sker inom kommunen.

Sammanfattningsvis bedömer vi att kommunstyrelsen och nämndernas arbete med inköp och upphandling delvis har utvecklats ytterligare efter genomförd granskning och uppföljning 2014-2015.

- Vissa brister som den tidigare granskningen påvisade är åtgärdade och andra inte.
- Kommunstyrelsen har delvis utvecklat arbetet inom området.
- Hantering av inköp via rekvisition visar på regelefterlevnad, även om rutinerna kring hanteringen kan förtydligas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Uppdatera policy och rutin för inköp.
- Stärka uppföljningen av ramavtalstrohet.
- Stärka den interna kontrollen av leverantörer.
- Stärka samordningen av inköp och upphandling i kommunen.
- Höja gränsen för dokumentationsplikt av inköp till 50 000 kronor.
- Utveckla upphandlingsenheten med en avtalscontroller.
- Uppdatera avtalsdatabasen med samtliga avtal som kommunen ingår och göra den mer tillgänglig för kommunens anställda via sökning.
- Tillse att tertials- och årsvisa upphandlingsrapporter till förvaltningarna framställs.
- Tillse att inköpssamordnare finns på förvaltningarna.

- Tillse att rekvisitionsblanketten alltid förses med löpnummer för kontroll.
- Tillse att en daterad rutin för inköp via rekvisition tas fram av en namngiven handläggare

1.1. Bakgrund

Offentlig upphandling påverkar samhällsekonomin. Staten, landstingen och kommunerna köper allt från kontorsmaterial, idrottsarenor och konsulttjänster till sjukvård och omsorg.

För att nå den goda affären krävs att den upphandlande myndigheten tar ett strategiskt grepp om upphandlingsprocessen med allt ifrån behovsanalys och målsättning till uppföljning. Det finns förutsättningar att skapa goda affärer och samtidigt bidra till en hållbar utveckling och säkra en god konkurrens på marknaden.

Under 2014 gjordes en granskning av kommunens upphandlingsverksamhet, vilken visade på flera brister i hanteringen av upphandlingsverksamheten. Under 2015 gjordes en uppföljning som visade att det skett förbättringar i rätt riktning och att flera åtgärder hade genomförts enligt kommunstyrelsens yttrande. Dock kvarstod en del arbete med att genomföra flertalet av åtgärderna.

1.2. Revisionsfråga

Granskningen ska ge svar på följande revisionsfråga:

- Har kommunstyrelsen och nämndernas arbete med inköp och upphandlingar utvecklats ytterligare efter genomförd granskning och uppföljning?

1.3. Revisionskriterier

- Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, nedan LOU
- Kommunallag (2017:725)
- Förvaltningslag (2017:900)
- Domstolsprotokoll
- Kommunens policy och riktlinjer inom området

1.4. Kontrollmål

- Vad som har skett utifrån de områden som granskningen påtalade brister i
- Granska hur kommunstyrelsen har utvecklat arbete på området.
- Granska hur hanteringen av inköp via rekvisition sker inom kommunen.

1.5. Metod

1.5.1. Dokumentstudier

Dokumentstudier omfattar de rutiner, processer, blanketter som kan avses omfatta styrning, intern kontroll och information inom området upphandling och inköp enligt följande:

- Upphandlingspolicy
- Riktlinjer för upphandling
- Riktlinjer för direktupphandling
- Rutin hantering av rekvisitionsblankett
- Rekvisitionsblankett
- Internkontrollplan

1.5.2. Intervjuer

Intervjuer har gjorts på plats i kommunhuset, om inte annat anges, med kommunens:

- Fastighetschef (telefonintervju)
- Förvaltningschef Bildningsförvaltningen
- Förvaltningschef Social- och arbetsmarknadsförvaltningen
- Förvaltningschef Drift- och serviceförvaltningen
- Kommundirektör
- Teknisk chef
- Upphandlare

1.5.3. Stickprovsgranskning av inköp via rekvisition

Stickprovsgranskning av totalt 24 inköp via rekvisition på tre olika förvaltningar.

Rapporten har sakavstämts med intervjuade personer.

2. Granskningsresultat

2.1. Vad har skett utifrån de områden som granskningen påtalade brister i?

2.1.1. Identifierade brister och planerade åtgärder 2014 och 2015

Område	Status 2015	Status 2018	Kommentar
Skapa rutiner som följer LOU	Åtgärdat	Inte uppdaterade	Riktlinjer för upphandling finns. Dock är riktlinjer för direktupphandling inte uppdaterade med nya beloppsgränser. Hänvisningar till nya LOU (2016:1145) saknas.
Ny policy ska upprättas	Åtgärdat	-	Policy har upprättats, dock har den felaktig lagrumshänvisning (LOU 2007:1091 och LUF 2007:1092 gäller inte längre).
Riktlinjer ska upprättas	Åtgärdat	Inte uppdaterade	Enligt tidigare rapport (2015) ska riktlinjerna vara uppdaterade enligt lagstiftning vilket de inte är (jfr rutiner ovan).
Handbok ska upprättas	Inte åtgärdat	Inte åtgärdat	Enligt intervjuer är arbetet med handbok påbörjat men inte avslutat.
Diskussion om vilka som får göra inköp i kommunen	Inte åtgärdat	Inte åtgärdat	
Informationskampanj till medarbetare	Inte åtgärdat	Delvis åtgärdat	Drift- och serviceförvaltningen har haft kampanjer om inköp.
Ansvarsfördelning och rutiner kring upphandling och inköp	Åtgärdat	-	Policy och riktlinjer finns på plats.
Översyn och implementering av IT-system	Åtgärdat	-	
Utbildningstillfälle för inköpare	Inte åtgärdat	Delvis åtgärdat	Utbildning inom området ges till nyanställda chefer. De möten som var tänkt att hållas mellan upphandlare och inköpssamordnare (och fungera som utbildningstillfälle) har inte genomförts.
Utbildningsprogram för nyanställda	Inte åtgärdat	Delvis åtgärdat	Utbildning inom området ges till nyanställda chefer, men inte till nyanställda i övrigt.

2.1.2. *Lag om offentlig upphandling*

Lagarna reglerar i detalj hur myndigheter får agera när de köper (upphandlar) varor, tjänster och entreprenader. För all offentlig upphandling gäller fem grundprinciper mot vilka alla regler, oavsett upphandlingsform, ska tolkas; icke-diskriminering, likabehandling, proportionalitet, öppenhet och ömsesidigt erkännande (4 kap. 1-2 §§ LOU).

För att välja upphandlingsform har kommunen att förhålla sig till tröskelvärden som, beroende på belopp, medger olika former av upphandlingar (1 kap. 4 § LOU eller 1 kap. 4 § LUF).

I LOU och LUF kapitel 19 återfinns regler kring när direktupphandling får användas som upphandlingsform. Där fastslås att direktupphandling får användas om värdet på upphandlingen är högst 28 % av tröskelvärdet i 5 kap. 1 § (19 kap. 7 §), den så kallade direktupphandlingsgränsen. 2017 var gränsen 534 890 kronor vilken höjdes 1 januari 2018 till 586 907.

Lagen beskriver begreppet direktupphandling som en upphandling utan krav på anbud i viss form (19 kap. 4 §). Dock gäller de fem grundprinciperna även för direktupphandlingar (4 kap. 1-2 §§ LOU).

Direktupphandling får också användas i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 6 kap. 12-19 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl. Bristande framförhållning är dock inte en giltig orsak till direktupphandling (Prop. 2001/02:142 s. 99). Den upphandlande myndigheten ska besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling (19 kap. 7 § LOU).

Värdet av en upphandling ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas i upphandlingen. En upphandling får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna och vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret (19 kap. 8 § LOU).

En upphandlande myndighet ska dokumentera genomförandet av en upphandling om värdet överstiger 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att motivera myndighetens beslut under upphandlingens samtliga skeden (19 kap. § 30 LOU).

2.1.3. *Interna policyer och riktlinjer*

Kommunstyrelsen har antagit upphandlingspolicy och riktlinjer för direktupphandling. I den förra finns hänvisning till lagstiftning som inte längre gäller. Den senare innehåller förutom felaktig hänvisning till lagstiftning även inaktuella belopp för direktupphandling.

Dokumentationsplikten, som enligt 19 kap. § 30 LOU gäller för upphandling över 100 000 kronor, har i kommunens riktlinje sänkts till 5 000 kronor.

2.1.4. *Bedömning och rekommendation*

Kommunens policy har en felaktig laghänvisning. För att undvika detta framgent rekommenderas att inte hänvisa till lagrum utan snarare använda uttryck som "följa lagstiftning inom området". Riktlinjer som inte behöver beslutas i Kommunstyrelsen ska däremot ha korrekt och uppdaterad laghänvisning och framförallt uppdaterade tröskelvärden och direktupphandlingsgränser angivna.¹

¹ Tröskelvärdena och därmed även direktupphandlingsgränsen uppdateras normalt vartannat år. Den senaste uppdateringen gäller from 1 januari 2018
November 2018
Hallsbergs kommun
PwC

Vidare är kommunens dokumentationsplikt enligt vår bedömning satt för lågt och rekommenderas höjas till 50 000 kronor. En för låg nivå riskerar att resultera i dålig regel efterlevnad.

2.2. Hur har kommunstyrelsen utvecklat arbete på området

2.2.1. Iakttagelser

I intervjuer framgår att upphandlingsområdet utvecklats positivt sedan granskningen 2015. Flertalet intervjuade påpekar att det varit positivt för området att en upphandlare anställts och att kompetensnivån generellt höjts genom detta. Det har införts en bättre struktur vad gäller dokumentation samtidigt som avtalet finns samlade i en databas. Flera uppger dock att databasen inte är helt uppdaterad och att den är svår att söka i.

Vidare framgår det att den interna kontrollen stärkts genom att upphandlingarna görs internt inom kommunen. Däremot görs ingen systematisk kontroll av ramavtalstrohet eller kontroll av det sammanlagda värdet av inköp av samma slag under räkenskapsåret.

Samarbetet med de övriga kommunerna i regionen har fortsatt att utvecklas sedan 2015. Upphandlingsenheterna i kommunerna träffas exempelvis åtta gånger per år för att diskutera och besluta om gränsdragningar, planerade upphandlingar och annat inom området.

I utbildningen för nyanställda chefer som hålls två gånger per år ingår enligt uppgift ett block om inköp och upphandling, däremot sker ingen generell utbildning för samtliga nyanställda.

En av de intervjuade förvaltningarna uppger att de stärkt rutinerna kring inköp, främst med avseende på godsmottagning som varit ett problem tidigare. Utöver detta har förvaltningen även stärkt den interna kontrollen av fakturor. Ingen av rutinerna finns skriftligt nedtecknade.

2.2.2. Bedömning och rekommendation

Den positiva utvecklingen av upphandlingsområdet kommunen haft är enligt vår bedömning till stor del beroende av beslutet att anställa en upphandlare. Vår rekommendation är att utveckla enheten med en avtalscontroller som har till uppgift att tillsammans med förvaltningarna samordna inköp.

Vidare bör avtalsdatabasen uppdateras med samtliga avtal som kommunen ingår och göras mer tillgänglig för kommunens anställda via sökning.

Vi rekommenderar vidare kommunstyrelsen att tillse att tertials- och årsvisa rapporter till förvaltningarna omfattande:

- Leverantörstrohet uttryckt i kronor och procent samt hur mycket som köps utanför avtal uttryckt i kronor och procent för förvaltningen och för kommunen totalt. Här ska också visas de 20 största avtalade leverantörerna och de 20 största icke-avtalade leverantörerna.
- En sammanställning av händelser inom upphandling som berör förvaltningen.
- En analys av besparingspotential kopplat till upphandling.

Rapporten kan baseras på ekonomisystemet och avtalsdatabasen. Den omfattar alla inköp, och analyserar leverantörstrohet och besparingspotential.

Slutligen rekommenderas kommunstyrelsen tillse att inköpsamordnare utses på respektive förvaltningen för att vidare utveckla inköpsområdet tillsammans med upphandlingsenheten.

2.3. Hanteringen av inköp via rekvisition

2.3.1. Iakttagelser

I intervjuer framgår att samtliga tre intervjuade förvaltningar använder sig av inköp via rekvisition, vilket också bekräftas av ekonomiavdelningen. En av förvaltningarna använder sig av rekvisitionsblock (ett original och två kopior på varje rekvisition) eller blankett medan de andra två enbart använder blankettversionen. Blanketten finns tillgänglig på intranätet och skrivs ut och signeras av beslutsattestant innan den kan användas.

Enligt uppgift från en förvaltning ska rekvisition användas vid inköp utanför avtal.

Fakturan som genereras av inköpet ska i de fall blanketten används ha en kopia av blanketten bifogad. Då rekvisition från block används ska numret på rekvisitionen framgå av fakturan. Fakturan attesteras sedan enligt kommunens attestordning.

Enligt samtliga intervjuade fungerar hanteringen av inköp via rekvisition väl.

Revisionen har redovisats en rutin för hantering av rekvisitionsblock som inte är daterad eller har en namngiven handläggare. Enligt den rutinen kvitteras blocken personligen och används hos leverantörer med ramavtal. Det finns en kontroll inbyggd i rutinen som stipulerar att det ska utredas om blocket inte är komplett (en kopia av varje rekvisition ska sitta kvar i blocket). Det finns ingen uppgift i rutinen för hur blocket ska hanteras eller förvaras.

Ingen annan rutin eller riktlinje om inköp via rekvisition har redovisats revisionen.

2.3.2. Stickprov inköp via rekvisition

Åtta stickprov per förvaltning har granskats. De rekvisitionsinköp som gjorts via block har inga anmärkningar eller avvikelser. Samtliga efterfrågade rekvisitioner har redovisats och fakturan har uppgift om rekvisitionsnummer. De inköp som gjorts via blankett saknar i 13 av 16 fall bifogad rekvisition i fakturaunderlaget. En av de tre fakturor som har rekvisition bifogad är signerad in blanco, dvs attestering har gjorts, men rekvisitionen i övrigt är inte ifylld.

Via intervjuer framgår att fakturorna godkänns av administratören på avdelningen som parar ihop fakturan med rekvisitionen.

2.3.3. Bedömning och rekommendation

Vår bedömning är att inköp via rekvisition med block ur ett kontrollperspektiv är säkert. Samtliga stickprov var lätta att kontrollera och inga avvikelser kunde identifieras. Däremot är riktlinjerna kring blocken svaga. Vår rekommendation är att blocken behålls då de av samtliga intervjuade uppfattas som praktiska samtidigt som den interna kontrollen av dem och tillhörande faktura är enkel. Dock rekommenderas Kommunstyrelsen att tillse att en daterad rutin tas fram av en namngiven handläggare.

Vår bedömning är att inköp som görs via rekvisition på blankett i nuvarande form är mindre lämpliga ur ett kontrollperspektiv. Då rekvisitionen inte har något löpnummer är det svårt att kontrollera fakturan som genereras. Kontrollen bygger på personlig kontakt mellan förvaltningens administratörer och beställaren. Svårigheten förstärks av att endast tre fakturor i stickprovet hade en kopia av rekvisitionen bifogad, trots att det tydligt framgår av rekvisitionen att en kopia av densamma ska bifogas fakturan.

Vår rekommendation är att blanketten som genereras från intranätet alltid förses med ett löpnummer när den skrivs ut. Vidare rekommenderar vi att en daterad rutin tas fram av en namngiven handläggare.

2018-11-20

Fredrik Flodin, Projektledare

Lars Dahlin, Uppdragsledare

Anmälan av delegationsbeslut

10

18/KS/42

Kommunstyrelsen

Behörighet för internetbanken

Härmed beslutas att Yvonne Berglund, 650425-6626, ska ha samma behörighet som Fredrik Strömberg, 680429-6611 i internetbanken för Hallsbergs kommun.

Dvs:

Upplägg av betalningsmottagare, ensam
Inrikesbetalningar, två i förening
Utlandsbetalningar, två i förening
Babs Access
Samt att kunna se alla dokumenttyper under ”Elektroniska dokument”

HALLSBERGS KOMMUN

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Kommunstyrelsen

Avslut av bankkort och bankkonto

Företagskonto 8452-5, 914 817 248-0 med tillhörande bankkort avslutas.
Kvarvarande saldo 204 kr överförs till konto 8452-5, 173 501 700-4.

HALLSBERGS KOMMUN

Lena Fagerlund
Kommundirektör